

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

עין משפט נר מצוה

(א) כתובות נע,

הגהות הב"ב
(א) הר"ן ד"ה גבי זבינא וכו' ופירות צדלה:
(ב) ר"ה לאומר ד"ה הכא נמי דר"ה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

(א) בהר"ן ד"ה מי דמי טו דהיינו לאחר י"ב חודש. ממקל מלות י"ב חודש וי"ב עשר שנים:

מוסף רש"י

מי לא קדשה. אם מכרה וסור ולקחה (כתובות נט). השתא ביריה היא. שהרי עכשיו שלו ופי היכי דאילו קדשה השתא קדשה, כי אמר נמי מיקדש לקמיה קדשה (שם). הא לא דמי. מסקנה דקדושה היא (שם). מתקוף לה רב פפא מי דמי כו'. התם גבי שמכתיך און לו עכשיו נה לא גוף ולא פירות ואין אדם מקדש דבר שאינו שלו, הכא גופה צידה הוא והכי וקדשו ידי אמרה (שם). ע"ש הגירסא (בבב). הא לא דמי. מסקנה דמתקפיה היא (שם). הא לא דמיא אלא כו' לעשר שנים. לא דמי לעלה זו שמכתיך און סתם, אלא לאומר שדה זו שמכתיך לעשר שנים, דאין צידו לפדותה ולהקדשה עכשיו, דקדשה. דהא שלו היא (שם נט).

אמר ר' אילא ומה אילו אומר לחברו שדה זו שאני מוכר לך. כלומר שעדיין היא צידו להקדישה שלא החלטתיה לך מכל וכל: **לכשאקחנה ממך.** לכשאחזור ואקחנה ממך תקדיש: **מי לא קדשה.** מי לא חייל שם קדושה עלה לכשאקחנה מזה. הכא נמי גבי האי איתתא כי אמרה יקדשו ידי לעושיהן לאחר שתתגרש

דודאי חיילא עלייהו שם קדושה: **מי דמי.** כלומר מי דמיא מילתא דאשה למילתיה דהאי גברא הכא האי גברא דמוזן שדה זו אכתי צדיה היא שעדיין לא מכרה ודיקא נמי דקתני שאני מוכר לך ולא קתני שמכרתי להכי יכול להקדישה לכשאחזור ותצא לרשותו: **אבל.** הא איתתא כי מקדשא מעשה ידיה כלום יש צידה שום כח והלכך אף על גב דאמר גבי מוכר שדה שכול להקדישה לכשאצטא לרשותו גבי אשה לא אמר: **אלא.** הא דאשה לא דמיא אלא לאומר כו' וכי היכי דהתם לא קדשה משום דלא קיימא שדה צרומתיה שהרי כבר מכרה הכא נמי לגבי הך איתתא לא קדשי מעשה ידיה: **גבי זבינא פסיקא (למילתיהו).** דגופה (ב) לפירות צדלה ללוקח: **גבי אשה מי פסיקא מילתא.** מי הויא גופה לצעל והתם גבי אשה דינא היא דתיקדוש: **הא לא דמיא**

אלא לאומר לחברו שדה זו שמכנתיך לך לכשאפדנה ממך תקדיש. דהתם אע"ג דלא קדשה השתא קדשה לקמיה הכי נמי גבי אשה: **שדה צידו לפדושה.** כל אימת דבעי אהכי מני לאקדושה מהשתא: **אשה צידה להגרש.** בתמיה. והואיל ואין צידה להתגרש לא חייל הקדש למעשה ידיה לכשתתגרש: **לאומר לחברו שדה זו שמכנתיך לך לעשר שנים וכו' מי לא קדשה.** דהשתא אין צידו לפדותה עד עשר שנים ולכשיפדנה קדשה דחייל עלה קדושה מהשתא (א): **הכא נמי גבי אשה אף על גב דאין צידה לגרש עלמה כי מיתגרשא חיילא קדושה על מעשה ידיה: הסם קין.** גבי שדה איכא זמן קצוב לעשר שנים וכיון דאיכא זמן קצוב דמי כאילו יש צידו לפדותה לאלתר: **אשה מי יש לה קיפוטא.** לידע אימתי תתגרש: **אלא**

שדה שמכנתיך לך לכשאפדנה ממך תקדיש דקדשה משום דגופה שדה צרומתיה הוא זה ואינו מפקיע מידי שעבוד הלכך אין ההקדש חל עד שיפדנה. והיה דאמרין צפרק האומר משקלי עלי (ערכין כא). גבי המשכיר בית לחברו והקדישו משכיר הדר צו מעלה שכן להקדש ופרכינן עלה היכי דר ציה צמעילה קאי כבר כתבתי צפרק השותפין (לעיל דף מו: ד"ה היכי) דלא קשיא דהיה צמעשכיר בית סתם היא ולא בית מיוחד ומשום הכי מני משכיר להקדיש ונותן לו לשוכר בית אחר: **מסקנה** ליה רב שיטא צריה דרב אידו מי דמי שדה זו צידו לפדושה. ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה דכל שצידו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה צידה להתגרש בתמיה וכיון שאין צידה שיחול נדרה כשתרצה כי אמרה נמי לכי מגרשה לא חייל. ומקשו הכא אשה נמי צידה היא שיחול נדרה כל שעה ושעה שתרצה דהא קי"ל כרב הונא דאמר (כתובות נח): יכולה אשה שתאמר לצעלה איני נונית ואיני עושה יש לומר דרבי יוחנן צו נורי דאמר יצר לאו משום מה שפאשה חייבת לעשות לצעלה בכל שבע תחת מוונות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ציהודה שם עשרה סלעים בגליל דאי משום הני צלחוד ליכא למימר שמה יגרשה ותהא אסורה לחזור להכי אפשר לצעל ליהר ממנה בכך אלא הכא באוסרת כל הנאה שלה על צעלה עסקינן אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טוחנת ואופה ומכבסת וכוליה אינן והיינו דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו צמלאכות הללו והנהי מלאכות לא כל הימנה להפקיע עצמה שאינן תחת מוונות שתאמר איני נונית ואיני עושה הלכך אין צידה להפקיע עצמה מהן שלא תעשה אותן לצעלה אלא לאחר שתתגרש ומשום הכי אמרינן אשה צידה להתגרש בתמיה: **הא לא דמיא.** פירוש אלא אי מדמיית לה להא ודאי דמיא לאומר לחברו שדה זו שמכנתיך לך לעשר שנים תקדוש דקדשה אף על גב דאין צידו לפדותה קודם לעשר שנים אשה נמי אף על גב דאין צידה להתגרש קודם אסור: **מי דמי הסם קין.** גבי שדה איכא קיפוטא לפדותה דהיינו לאחר אי שנים עשר חדש ומשום הכי מני מקדיש לה מעכשיו הכא לא קיין גבי אשה לית ליה קיפוטא דשמה לא תתגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה צעודה תחתיו: **אלא**

אמר רבי אילא ומה אילו האומר לחברו שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך תקדיש מי לא קדשה. הא דפשיטא ליה לרבי אילא דכה"ג קדשה לאו ממנתי וממנתיא שמיע ליה הכי אלא סברא דנפשיה קאמר דודאי קדשה ומדמי ליה הכי דהיי דודאי צדיה ליה

דטעמא דקדשה מפני שצרשותו היא עכשיו דהא כשמכרתי לך איהו גופיה מודה דלא קדשה אפי"ה סצירא ליה דקונס קונס שאני עושה לך להא דמיא דלא דמי לאומר לחברו שדה שמכרתי לך דלא קדשה משום דצוויי פסיקא מילתא כדאמרין לקמן דגופא ופירא ציד לוקח מה שאין כן אשה דכיון דגופא צידה הוא ומעשה ידיה היא שמוכה בכל יום לצעל כשדה זו שאני מוכר לך עדיף מיניה צידו להקדיש עכשיו קונס דאשה נמי אית ציה חד זד למעליותא טפי משהו משום דצדשה צין שעת הקדשו לשעה שיחול דהיינו לכשאקחנה יש זמן שהשדה יוצא מרשות מקדיש לגמרי גופא ופירא מה שאין כן גבי אשה שגופה לעולם צרשותה הוא ומשום הכי סצירא ליה דכי היכי דצדשה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך תקדיש קדשה אשה נמי כי אסרה מעשה ידיה על צעלה לכי מגרשה חייל כך נראה צעני. ואפי"ה הכי איתקוף

ליה רבי ירמיה דלא דמי דלמא האי זד דאיכא צדשה למעליותא דמני מקדיש לה מהשתא עדיף טפי מההוא זד דאיכא צדשה דגופה צידה הוא דמאי נפקא מינה כיון דלא מציא לאסור שיחול איסורה עכשיו עד שתתגרש הא לא דמיא אלא לאומר לחברו שדה זו שמכרתי לך לכשאקחנה ממך תקדיש דלא קדשה משום שאין צידו להקדישה עכשיו ונמי דכוותה היא: **מסקנה** ליה רב פפא מי דמי גבי זביני פסיקא מילתא. נהי דודאי שפיר קא דחית דליכא למיגרש אשה משדה זו שאני מוכר לך דלא דמיין כדקאמרת אפי"ה מאי דבעית למפשט לאידך גיסא דלא חייל קונס ידיה משדה זו שמכרתי לך ליתא דגבי זביני פסיקא מילתא דגופה שדה ופירא ציד לוקח ומשום הכי לא קדשה אבל גבי אשה כיון דגופה צידה הוא איכא למימר דקדשה ואדרבה איכא למיפשט הכא דקדשה מהאומר לחברו משום דהקדש דמים הוא זה ואינו מפקיע מידי שעבוד הלכך אין ההקדש חל עד שיפדנה. והיה דאמרין צפרק האומר משקלי עלי (ערכין כא). גבי המשכיר בית לחברו והקדישו משכיר הדר צו מעלה שכן להקדש ופרכינן עלה היכי דר ציה צמעילה קאי כבר כתבתי צפרק השותפין (לעיל דף מו: ד"ה היכי) דלא קשיא דהיה צמעשכיר בית סתם היא ולא בית מיוחד ומשום הכי מני משכיר להקדיש ונותן לו לשוכר בית אחר: **מסקנה** ליה רב שיטא צריה דרב אידו מי דמי שדה זו צידו לפדושה. ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה דכל שצידו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה צידה להתגרש בתמיה וכיון שאין צידה שיחול נדרה כשתרצה כי אמרה נמי לכי מגרשה לא חייל. ומקשו הכא אשה נמי צידה היא שיחול נדרה כל שעה ושעה שתרצה דהא קי"ל כרב הונא דאמר (כתובות נח): יכולה אשה שתאמר לצעלה איני נונית ואיני עושה יש לומר דרבי יוחנן צו נורי דאמר יצר לאו משום מה שפאשה חייבת לעשות לצעלה בכל שבע תחת מוונות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ציהודה שם עשרה סלעים בגליל דאי משום הני צלחוד ליכא למימר שמה יגרשה ותהא אסורה לחזור להכי אפשר לצעל ליהר ממנה בכך אלא הכא באוסרת כל הנאה שלה על צעלה עסקינן אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טוחנת ואופה ומכבסת וכוליה אינן והיינו דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו צמלאכות הללו והנהי מלאכות לא כל הימנה להפקיע עצמה שאינן תחת מוונות שתאמר איני נונית ואיני עושה הלכך אין צידה להפקיע עצמה מהן שלא תעשה אותן לצעלה אלא לאחר שתתגרש ומשום הכי אמרינן אשה צידה להתגרש בתמיה: **הא לא דמיא.** פירוש אלא אי מדמיית לה להא ודאי דמיא לאומר לחברו שדה זו שמכנתיך לך לעשר שנים תקדוש דקדשה אף על גב דאין צידו לפדותה קודם לעשר שנים אשה נמי אף על גב דאין צידה להתגרש קודם אסור: **מי דמי הסם קין.** גבי שדה איכא קיפוטא לפדותה דהיינו לאחר אי שנים עשר חדש ומשום הכי מני מקדיש לה מעכשיו הכא לא קיין גבי אשה לית ליה קיפוטא דשמה לא תתגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה צעודה תחתיו: **אלא**

לה א מיי פ"ו מהל ערכין וזרמין הלכי נט:
לו ב מיי פ"ו מהל ערכין וזרמין הלכה כו סמך עשין קלב טושי"ע ק"מ סימן י"ב פתיף ט:
לו ג ד מיי שם הלכה נט:

תוספות

אמר רבי אילא. שינויא הוא ומה אילו האומר לחברו וכו' מי לא קדשה. אם מכרה וסור ולקחה נחול הקדש שהרי עכשיו שלו וכי היכי דאילו קדשיה השתא קדשה כי נמי אמר דקדוש לקמיה קדוש: הא לא דמיא. מסקנה דקדושה הוא (לכך הונא צדיה דר"ן): לכשאקחנה מתקדיש דא קדשה. למ"ד אין אדם מקדיש דבר שלא על גוף לעולם: ובשני מי דמי גבי זבינא פסיקא למילתיהו. שאין לו לא גוף ולא פירות ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו ולא דמי דהתם גופא ופירא צידה ללוקח הכא גופא צידה הוא: **אח לא דמי.** מסקנה דמתקפיה היא: **לאומר שדה שמכנתיך לך.** סתם:

פירוש הר"ש

א"ר (אילא). אין הדין נמי דקדשה: מי לא קדשה. אם מכרה וסורה ולקחה: **הא לא דמיא.** מסקנה דפירא הוא: לכשאקחנה מתוך דלא קדשה. למ"ד אין אדם מקדיש דבר שלא על גוף לעולם: **גבי זבינא פסיקא** מילתיהו. שאין לו נה גוף ולא פירות: **גבי אשה מי פסיקא** מילתא. הניח הוא שדה אלא שמשועבד לצעל מעשה ידיה הלכך יוכלה להקדישה: **הא לא דמיא.** מסקנה דמתקפיה היא: אשה אין בידה להתגרש. הלכך אי מדמיית לה להא לא מני לאקדושה: **הא לא דמיא.** אלא היכא שקבע זמן לתשכמה שאין צידו לפדותו בתוך הזמן ואפילו היי יכול להקדיש וה"ה פאשה נמי: אשה מי אית לה קיפוטא. לעולם אין צידה להתגרש: